

Yayın Adı Media Cat
Referans No 36439795
Renk Renkli

Yayın Tarihi 01.03.2014
Etki Tarafsız
STxCM 206,94

Küpür Sayfa 1
Tiraj 7500
Sayfa 40

DERYA SAZAK
 Gazeteci - Yazar

‘Boşver yazma, beyefendiyi kızdırma!’

Derya Sazak’ın, Milliyet gazetesindeki ikinci dönem yönetimi ve 2013 yılında Türkiye’deki siyasi iklimi kaleme aldığı ‘Batsın Böyle Gazetecilik’ kitabı raflarda yerini aldı. Sazak ile yeni kitabını ve bugünün gazeteciliğini konuştuk.

■ ALEV KAYNAK

Yaklaşık bir buçuk yıl önce MediaCat’e verdiği söyleşide “Genel yayın yönetmenlerinin en güçlü oldukları dönem birinci günleridir” diyen **Derya Sazak’ı** tarih hakkı çıkardı. Gazetecinin Milliyet gazetesindeki ikinci dönem yönetimini ve 2013 Türkiye’sinin siyasi iklimini kaleme aldığı **‘Batsın Böyle Gazetecilik’** kitabı, çöktüğe sürüklenen bir mesleği ve spaghetti western’lere dönen bir ortamı anlatıyor.

Neden yazdınız bu kitabı? Bir çeşit yeter artık manifestosu mu? Günah çıkarma mı?

Bir kere altı aydır yazmadığım için yazdım. Ben Milliyet’te bu sene 30’uncu yılımla dol-

durdum. Muhabirlikten yayın yönetmenliğine kadar bütün pozisyonlarda çalıştım. Ama neredeyse 20 yıldır da günlük yazılar yazıyorum. Ve günlük yazmaya alışkın bir insan, hele habercilikten geliyor ve Türkiye gibi bir haber cennetinde yaşıyorsa yazmamak ağır geliyor. Yazmamak tabii ki benim tercihim değildi. Zaten ayrıldıktan sonra Milliyet’le ilgili yaşadığımız süreci tarihe bir not düşmek istiyordum. Kafamda bir kitap projesi vardı ama günlük çalışan gazeteciler için kitap apayrı bir disiplin. 28 Şubat sürecinde, 95 – 98 yılları arasında da ben Milliyet yönetimindeydim. 28 Şubat’ta yazamadım o dönemin anılarını. Şimdi fırsat buldum.

Başladığınızda 17 Aralık henüz olmamıştı değil mi?

Ben İmralı’dan Gezi’ye diye düşünerek yola çıktım. Ama 17 Aralık tabii bambaşka say-

falar ekledi. Bir yandan da benim Kasım başında yazmaya başladığım kitap, kurguma uygun gelişti. Daha doğrusu bizim başımıza gelenler daha sonra ayyuka çıktı.

Kitabı yazarken daha özgür hissettiniz mi?

Ben çalışırken de çok özgürdüm. Bu 9 ay içerisinde ne yaşıdıysam veya gündem neyse Türkiye’ye onu sürdürdüm. Hiçbir şeyi karartmadım.

İmralı tutanaklarını yayınladığınız üzerinden tam bir sene geçti. Çözüm süreci de bir yandan devam ettiği için epey tepki almıştınız bu haberle. Gazetecilik açısından değerlendirdiğinizde yine aynı şeyi yapar mıydınız?

Gazeteler devlet aygıtının bir parçası değildir. Ben Ankara böyle düşünüyor, resmi görüş budur, bu haberi verirsem ulusal çıkarlara aykırı mı düşerim diye bakmak zorunda değilim. Biz gazeteciler tarihe not düşen, günlük malzemeler üreten insanlarız. O an ben şunu düşünürüm: Metin doğru mu, kaynak güvenilir mi? Bu metni okuyunca tereddütsüz bastım çünkü sürecin kesintiye uğrayabileceği kaygısını uyandıran hiçbir şey yok. Olsa da verebilirdim; vermeliydim. Çünkü bu Türkiye’nin 30 yılına, 50 bin insanına mal olmuş bir süreç. Eğer kan duracaksa ve bu metin bu kanın durması ve barışın sağlanması konusunda bize cesaret veriyorsa, bir yol haritası koyuyorsa ve bunu yapan da bu hareketi başlatan kişiye ve görüşmenin muhatabı da bir parlamento heyetiye haberin bütün koşulları oluşmuş durumda. Bu hiç birimizin bilmediği Oslo görüşmelerinin gizli kayıtlarının internete düşmesi değil. Tamamen gazetecilik dürtüsüyle yapılmış ve sonuçları itibarıyla da

Yayın Adı Media Cat
Referans No 36439795
Renk Renkli

Yayın Tarihi 01.03.2014
Etki Tarafsız
STxCM 207,22

Küpür Sayfa 2
Tiraj 7500
Sayfa 41

MEDYA

sürecin normalleşmesine katkı sağlamış bir şey. Fakat siyaseten üretilen malzemelerde hükümet geçmişte bu kadar hassas değildi. Siyasi konularda ya da askeri operasyonlarda haklı görülen bazı şeyler niye akçalı konularda kapatılmak isteniyor? Soruları çoğaltmak lazım. Koskoca Hasan Cemal işinden oldu ama Namık Durukan'ı koruduk.

Aranız nasıl şu an Hasan Bey'le?

Görüşmüyoruz, kırdı bana. Kırğınız bir-birimize.

Kitabınızın çıktığı gün Hasan Cemal ve Can Dündar kitap hakkında tweet'ler attı. Kitabın alınışını konusunda nasıl geri dönüşler alıyorsunuz?

Fena değil. Kitap da ben de yargılanmaya açtım. Ben kendimi ortaya koyuyorum. 9 ayın hikâyesi ve gerçekleri bu. Milliyet içinde yaşadıklarımız var, gazetenin sahibi cephesi var, editöryal cephe olarak bizim yaşadıklarımız var, bir de siyasi iktidarın baskısı var. Bunu İmralı'dan Gezi'ye getirdim. 17 Aralık bizi doğrulayan bir gelişme olduğu için kitabın içine koydum. Benimle birlikte çalışan, özgürlükçü, demokrat aydınlardan makaleler istedim. Dolayısıyla gelecek için akademik çevrelere, iletişim fakültelerine, kendi meslektaşlarına değerlendirmeye açık bir kitap sundum. Bundan sonra da hemen 28 Şubat'ı yazmaya başlıyorum.

Kitabınızdan çıkarsadıklarından biri Demiroren'lerin ilk günlerinde editöryal bağımsızlık konusunda size karışmaları. Kırılma noktası İmralı Tutanakları haberi ile mi oldu?

Demiroren beni birçok açıdan şaşırtmıştı. Bir kere beni seçmesine şaşırmıştım. Medyadaki sermaye yapılanmasında da bir sorun olagelmıştır. Eskiden gazeteler daha saf, yalnızca gazeteyle sınırlı bir sermaye yapısına sahiptiler. Ama 80'lerden sonraki hızlı değişim, Özal dönemi ve dışardan gelen sermaye derken medya sermayesi çeşitlenmeye başladı. Bu ilk önce anlaşılır bir gelişmeydi. Bozulma nerede başladı? Bir gazetem, bir televizyonum, bir de bankam olsun. Bir de başka işlerim olsun. Bu rekabet gazeteciliği bozdu. 90'lı yılların zayıf koalisyonları medyayı olduğundan daha güçlü hale getirdi. Diğer işlerde avantaj sağlamaya başladı. Bu bir mesleği çürütmek işte. Buna hakları yok. O

Her faninin ölümü tatması gibi, her fanide birer gazını tattı.

68 yaşarıken ben ortaokuldaydım. Kendi üniversite yıllarımsa çok acılı bir biçimde şiddet olaylarıyla geçti. Boykotlar yaptık ama hepsi kanlı biterdi. Gezi'deyse müthiş bir hava vardı. İyi ki gördüm.

Dünyanın bütün kanalları, CNN International, BBC'si, Reuters'i orada.

Bize diyorlar ki sizin orada ne işiniz var. Ben de diyorum ki eve gidip televizyon mu seyredecektim. Ben de mi penguin koymalıydım? Ben bunu yapamam. Ama bunun bedelini bize ödettiler.

Ben dengeli bir gazete yapmaya çalıştım. Muhafazakâr ve liberalilere açık durdum.

Bir Milliyet klasiği olan Düşünenlerin Düşüncesi köşesini açtım. Gazeteyi klasik köşe yazarlarının dışında bütün sivil topluma ve akademiye açtım.

Böyle zamanlarda hırpalananlar hep gazeteciler oluyor. Fatih Altaylı yüreklilikle süreci anlattı.

Ne kadar bunaldığını ve baskı altında olduğunu açıkladı. Umur Talu'nun yazısını bastı ve başına gelenleri anlattı. Ben de bu tutumu destekledim.

zaman gazeteleri iktidarın sözcüsü haline getiriyorlar. Ama bundan zarar edeceklerini de biliyorlar. Çünkü Türkiye'de iklim değişir, bu çarpık ilişkilere girenler bir anda kendilerini yargı önünde bulurlar. Bunun onlarca örneği var. Ama medyayı başka şeylerin aracı kılma dönemi bitti.

Bunu iyimser bir yargı olarak kabul ediyorum. Kitapta şöyle bir cümle var: "Eski Tayyip olsa Gezi Parkı'na gidip gençlerle çay içen, onları anlamaya çalışırdı." Hangi Tayyip'ten bahsediyorsunuz?

Bir zamanlar öyle bir Tayyip Erdoğan vardı diye düşünüyorum, Ahmet Kaya'yı yolcu eden, Kasımpaşa'lı, biraz daha halka yakın havası... Başlangıçta o balkon görüşmeleri, daha liberal, kimsenin hayat çizgisine karışmayız diyen bir Tayyip vardı. Tabii başörtüsü konusunda ötekileştirildikleri ve içleri yanık olduğu için; o meseleler aşıldıktan sonra, Gezi'deki gençlere daha sıcak davranmasını beklerdim. Yapamadılar. Çünkü etrafında da ona o paranoyayı sürekli aşılayan danışmanları var. Tayyip Erdoğan kendi yarattığı düşmanlıklardan da güç bulan bir lider. Strateji halini aldı onlar açısından. İnancı insanlar nasıl bu kadar dünyevi olabilir anlayamıyorum. Niye bu kadar güç, maddiyat? Basitleşsin. Eski Tayyip'den beklentim bu olurdu.

Dokuz ayın özleştirisini nasıl yapıyorsunuz?

Okurların, aydınların ve medyanın değerlendirmesine bağlı; kendimle ilgili bir şey söyleyemem. Ben doğruları yaptığımı inanıyorum. İyi bir gazete çıkardığımı, yönettiğime inanıyorum. Yanlışlarım da oldu. Metin Münir'i işten çıkarmam beni hayli yıprattı. Hasan Cemal olayı benim için ağır bir kayıp. Hasan Abi'nin benim üzerinde çok etkisi vardır. 'Bu ikinci tur' dediği döneme birlikte başladık. Ama bütününe baktığım zaman keyifle çalıştım ve iyi bir gazete bıraktım diye düşünüyorum. Yeniden yapılandırıyorduk gazeteyi, benden istenen buydu ama patron arkamda durmadı, zayıf çıktı.

Bitti mi sizin için gazetecilik?

Tabii ki. Zaten Milliyet'te başarılı olmam halinde de kendime bir süre koymuştum. Üç yıllık bir sözleşme yapmıştım. Öncelikli amaç gazeteyi canlandırmaktı. Siyaseten

'Gazeteler devlet aygıtının bir parçası değildir. Ben Ankara böyle düşünüyor, resmi görüş budur, bu haberi veririm ulusal çıkarlara aykırı mı düşerim diye bakmak zorunda değilim. Biz gazeteciler tarihe not düşen, günlük malzemeler üreten insanlarız.'

ise üç seçimin yaşanacağı bir döneme geçiyorduk ve bu bizim için çok büyük bir avantajdı. Fikri bir gazete olarak, gazeteyi herkese açık hale getirerek seçim dönemini çok iyi kullanacaktık. 30 Mart'ta seçimler var, anketler havada uçuyor ama hiçbirinin inandırıcılığı yok. Eskiden seçimlerden önce Anadolu'ya, büyük şehirlere giderek nabız tutardık. Şu anda bütün gazeteci ve yazarların sokakta olması lazım. Ya da iktidar cemaat çatışması, Anadolu'da topluma ne şekilde yansıyor? Masa başından kalkıp bunları yazıp çizen birilerini görüyor musunuz? Haberdan kaçmak üzerine kurulu bir gazetecilik var. Benim medyada konformizm dediğim bu: Bir şey yapma. Olay mı var? Boş ver, yazma. Beyefendiyi kızdırma. Alan kalmadı; her şey birine dokunuyor.

Peki, 30 seneden sonra nasıl hissediyorsunuz?

Milliyet'ten ayrılmak çok ağırıma gitti. Ben gazete üzerine yıkılmasın ve daha kötü şeyler olmasın diye bu kadar çok şey yaptık. Sonra dedim ki "Bir hükümet komiseri mi getireceksiniz; Fikret Bila'yı getirerek Milliyet'in kurumsal sürekliliğini sağlayın. Kimseye dokunmayın, Can Dündar'ı falan atmaya çalışmayın." Ben de gazetenin yazarı olarak devam edecektim; bu onların Milliyet okurlarına bir taahhüdü idi. Ben bundan gocunmam ama kimseye dokunmayın. Ben bunu dememişim gibi, Erdoğan Demiroren bana haber göndermiş. Tazminatını alsın, gazeteye gelmesin demiş. 'Basında Güven' logosunu artık çıkarsınlar bence.